

EFEKTYWNE PRAWO W EFEKTYWNYM PAŃSTWIE

Rozwiązania w zakresie patotreści w Internecie dotyczących przemocy seksualnej w Kanadzie

Autor opracowania:

Dr Ilona Grądzka

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

INSTYTUT PRAWA USTROJOWEGO

FUNDUSZ
SPRAWIEDLIWOŚCI

„Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości”

Opracowanie przygotowane w ramach projektu:
Efektywne prawo w efektywnym państwie. Uwarunkowania lokalne w kontekście globalnym, wobec wyzwań XXI w. w walce z przestępczością.

**FUNDACJA
INSTYTUT
PRAWA
USTROJOWEGO**

www.ipu.org.pl
<https://efektywne-prawo.org.pl/>

<https://www.facebook.com/fundaciaipu>

fundacja@ipu.org.pl

Spis treści

1. Uwagi ogólne	4
2. Dane statystyczne.....	5
3. Strategie walki z wykorzystywaniem seksualnym dzieci w Internecie (Child Sexual Exploitation CSE)	8
4. Regulacja prawna.....	14
Zakończenie	18
Bibliografia.....	20

1. Uwagi ogólne

Coraz większy rozwój technologii spowodował, że prawie wszystkie kanadyjskie gospodarstwa domowe, włączając w to dzieci, miały dostęp do Internetu. Podczas pandemii COVID-19 wiele codziennych czynności zostało przeniesionych do sieci. Ze względu na wprowadzenie w Kanadzie środków ochrony zdrowia publicznego w celu zwalczania wirusa, wiele dzieci musiało uczyć się online i spędzało więcej czasu na przeglądaniu stron Internetowych. Korzystanie z technologii i Internetu wiąże się z również z ryzykiem. Do najpoważniejszych zagrożeń związanych ze spędzaniem czasu online, zwłaszcza w przypadku dzieci, należy podatność na wykorzystywanie seksualne i nadużycia w Internecie. Dlatego wymaga to podjęcia działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa w Internecie i penalizację przestępstw popełnianych za pomocą technologii.

2. Dane statystyczne

W lipcu 2022 r. opublikowany został raport z najnowszych danych policji dotyczących przestępstw seksualnych wobec dzieci. Pandemia COVID-19 miała niekorzystny wpływ, nie tylko na gospodarkę państwa, ale również na wzrost przestępczości w Kanadzie. Liczba przestępstw seksualnych wobec dzieci rośnie co jest spowodowane powszechnym dostępem do technologii. Pandemia zmieniła sposób interakcji, kontaktów towarzyskich, nauki i pracy. W Kanadzie przestępczość zgłaszana przez policję mierzona jest za pomocą wskaźnika nasilenia przestępczości (CSI)¹. Wskaźnik ten dotyczy przestępczości z użyciem przemocy i bez przemocy. CSI mierzy wielkość i wagę przestępstw, dotyczy tylko tych incydentów, na które uwagę zwróciła policja, albo przestępstw zgłoszonych. Odnotowano wyższy wskaźnik CSI przestępstw z użyciem przemocy na tle seksualnym.

W raporcie przedstawiono statystyki za rok 2021 wskazują, że²:

1. Incydenty związane z ingerencją seksualną wzrosły o 1340 przypadków, co stanowi 18% wzrost w porównaniu z 2020 r. W porównaniu do poprzednich czterech lat (2016-2020) nastąpił wzrost o 38%.
2. Liczba incydentów związanych z posiadaniem lub dostępem do pornografii dziecięcej wzrosła o 807 przypadków, co stanowi wzrost o 21% w porównaniu z 2020 r. Oznacza to wzrost liczby incydentów o 74% w porównaniu ze średnią z poprzednich czterech lat.
3. W latach 2014-2020 policja zgłosiła 10 739 przypadków przestępstw seksualnych wobec dzieci w Internecie (w przypadku których ofiara została zidentyfikowana przez policję) oraz 29 028 przypadków pornografii dziecięcej w Internecie (w przypadku których ofiara nie została zidentyfikowana).
4. Ogólny wskaźnik zgłaszanych przez policję przypadków wykorzystywania seksualnego dzieci i wykorzystywania seksualnego dzieci wykazuje tendencję wzrostową, wzrastając z 50 incydentów na 100 000 mieszkańców w 2014 r., kiedy po raz pierwszy zbierano dane o cyberprzestępczości w całym kraju, do 131 przypadków na 100 000 w 2020 r.

¹ <https://www150.statcan.gc.ca/n1/daily-quotidien/220802/dq220802a-eng.htm?HPA=1> (20.11.2022).

² *Wykorzystywanie i wykorzystywanie seksualne dzieci w Internecie w Kanadzie: profil statystyczny zgłoszonych przez policję incydentów i zarzutów sądowych w latach 2014-2020*, <https://www150.statcan.gc.ca/n1/pub/85-002-x/2022001/article/00008-eng.htm> (20.11.2022).

5. Wabienie dziecka stanowiło zdecydowaną większość (77%) przestępstw seksualnych wobec dzieci w internecie. Ponadto 11% to rozpowszechnianie intymnych zdjęć bez zgody, 8% to zaproszenia do dotykania seksualnego, a 5% to inne przestępstwa seksualne wobec dzieci w Internecie. Ponad dwie trzecie (68%) incydentów związanych z pornografią dziecięcą dotyczyło tworzenia lub rozpowszechniania pornografii dziecięcej, a około jedna trzecia (32%) dotyczyła posiadania pornografii dziecięcej lub uzyskiwania do niej dostępu.
6. Siedem na dziesięć (73%) ofiar przestępstw seksualnych wobec dzieci w internecie to dziewczynki w wieku od 12 do 17 lat, a 13% to dziewczynki w wieku poniżej 12 lat. Chłopcy w wieku od 12 do 17 lat stanowili 11% ofiar, a pozostałe 3% to chłopcy w wieku poniżej 12 lat 12.
7. Około dwie trzecie (65%) ofiar przestępstw seksualnych wobec dzieci w internecie padło ofiarą nieznanego (39%) lub przypadkowego znajomego (25%), a prawie jedna czwarta (23%) padła ofiarą znajomego (8%), członka rodziny (7%) lub partnera intymnego (7%).
8. Ponad cztery na dziesięć (44%) zgłoszonych przez policję przypadków przestępstw seksualnych wobec dzieci w internecie zostało wyjaśnionych (lub rozwiązanych). Zarzuty postawiono lub zalecono w przypadku 74% wszystkich przestępstw seksualnych wobec dzieci, w przypadku których zidentyfikowano oskarżonego w związku z incydentem. Natomiast znaczna większość (85%) incydentów związanych z pornografią dziecięcą nie została usunięta. Wśród incydentów związanych z pornografią dziecięcą, w których zidentyfikowano oskarżonego, 64% zostało oczyszczonych z zarzutów.
9. Zdecydowana większość (91%) osób oskarżonych o wykorzystywanie i wykorzystywanie seksualne dzieci w Internecie (w tym seksualne wykorzystywanie dzieci i pornografię dziecięcą) to mężczyźni i chłopcy — i na ogół byli znacznie starsi od ofiar. Mediana wieku mężczyzn i chłopców oskarżonych o przestępstwa seksualne wobec dzieci w Internecie wynosiła 24 lata, a mężczyzn i chłopców oskarżonych o pornografię dziecięcą – 29 lat. Rozpowszechnianie intymnych zdjęć w Internecie bez zgody dotyczyło ofiar i oskarżonych, których mediana wieku wynosiła 15 lat.
10. Rząd Kanady podaje, że jedno na dziesięcioro dzieci jest ofiarami przemocy seksualnej

przed ukończeniem osiemnastego roku życia³.

W kanadyjskim systemie prawnym brak jest jednej standardowej definicji wykorzystywania seksualnego dzieci w Internecie. Obejmuje szeroki zakres zachowań i sytuacji, od nagabywania seksualnego, przez uwodzenie seksualne, po interakcje seksualne online (cyberseks) lub offline (spotkania osobiste), do uzyskiwania dostępu, tworzenia lub udostępniania obrazów związanych z wykorzystywaniem dzieci i młodzieży. Przepięstwo takie może popełnić osoba dorosła lub młodzież, może to dotyczyć osób obcych lub członków rodziny i znajomych. Ogólnie rzecz biorąc, w kanadyjskim systemie prawnym przepięstwo wykorzystywania seksualnego dzieci i wykorzystywania seksualnego dzieci w internecie obejmuje: rozpowszechnianie bez zgody wiadomości lub obrazów o charakterze seksualnym, sextortion⁴, uwodzenie i wabienie, transmisje strumieniowe na żywo związane z wykorzystywaniem seksualnym dzieci oraz treści na zamówienie. Materiały przedstawiające wykorzystywanie seksualne dzieci – rzeczywiste, ale także fikcyjne, pisemne przedstawienia wykorzystywania seksualnego dzieci, audio, wideo i obrazy, znane również jako pornografia dziecięca. Samodzielnie generowane materiały i sexting – wulgarne obrazy/filmy generowane przez młodzież w Internecie, które często są dalej rozpowszechniane bez zgody⁵.

---

³ Rząd Kanady (2021). *Infografika – wykorzystanie seksualne dzieci w Internecie*, <https://www.canada.ca/en/public-safety-canada/campaigns/online-child-sexual-exploitation/infographic-online-child-sexual-exploitation.html> (20.11.2022).

⁴ Rozumiany jako stosowanie przymusu i groźby w celu wyłudzenia od młodzieży obrazów lub filmów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dzieci przez innych młodocianych lub dorosłych przestępców.

⁵ <https://www.publicsafety.gc.ca/cnt/cntrng-crm/chld-sxl-xpltn-ntnt/index-en.aspx> (20.11.2022).

3. Strategie walki z wykorzystywaniem seksualnym dzieci w Internecie (Child Sexual Exploitation CSE)

W 2003 r. utworzono w kanadyjskim rządzie Departament Bezpieczeństwo Publiczne Kanady (Public Safety Canada) w celu zapewnienia koordynacji między wszystkimi departamentami i agencjami federalnymi odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo narodowe i Kanadyjczyków⁶. Zadaniem Public Safety Canada jest ochrona Kanadyjczyków przed różnego rodzaju zagrożeniami, jak np. klęski żywiołowe, przestępczość i terroryzm. W skład Departamentu wchodzi: Minister Bezpieczeństwa Publicznego, Minister Gotowości Kryzysowej i dwóch sekretarzy parlamentarnych. Departament powstał w oparciu o ustawodawstwo krajowe, w którym określa się trzy podstawowe jego cele:

1. wspierać odpowiedzialność Ministra za wszystkie sprawy związane z bezpieczeństwem publicznym i zarządzaniem kryzysowym, które nie zostały przypisane innej organizacji federalnej,
2. sprawować przywództwo na szczeblu krajowym w zakresie bezpieczeństwa narodowego i gotowości na sytuacje kryzysowe,
3. wspieranie odpowiedzialności Ministra za koordynację podmiotów wchodzących w skład Public Safety Portfolio.

Public Safety Canada współpracuje z pięcioma agencjami i trzema organami kontrolnymi. Współpracuje również z innymi szczeblami władzy, służbami ratowniczymi, grupami społecznymi, sektorem prywatnym i innymi krajami w zakresie bezpieczeństwa narodowego, strategii granicznych, przeciwdziałania przestępczości i zarządzania kryzysowego oraz innych inicjatyw związanych z bezpieczeństwem i ochroną. Wszystkie te działania mają przyczynić się lepszemu organizowaniu rządu federalnego Kanady w obliczu zagrożenia bezpieczeństwa narodowego. Public Safety Canada koordynuje zintegrowane podejście do zarządzania kryzysowego, egzekwowania prawa, zapobiegania przestępczości i bezpieczeństwa granic.

Public Safety Canada kieruje Narodową Strategią Ochrony Dzieci przed Wykorzystywaniem Seksualnym w Internecie, która utworzona została w 2004 r. Działania

---

⁶ Adres oficjalnej strony Internetowej Public Safety Canada, <https://www.publicsafety.gc.ca/index-en.aspx> (21.11.2022).

Strategii Narodowej mają się przyczynić do zwiększenia świadomości zagrożeń związanych z CSE online wśród dzieci i młodzieży, a także rodziców, nauczycieli, pracowników służby zdrowia i innych osób. Zmniejszeniem piętna związanego ze zgłaszaniem oraz wspieraniem inicjatyw, które pomagają zapobiegać wykorzystywaniu seksualnemu dzieci w Internecie. Identyfikacja i ściganie przestępców. Ochrona ofiar przed dalszym wykorzystywaniem poprzez ich identyfikację, usuwanie dostępnych publicznie obrazów, pomoc i wsparcie dla osób, które przeżyły wykorzystywanie seksualne. Podejmowanie działań pomagających i wspierających organy ścigania w zwalczaniu CSE w Internecie.

Narodowa Strategia została utworzona w celu:

Zapewnienia koordynacji i nadzoru nad działaniami federalnymi na rzecz zwalczania CSE online, wspieranie zdolności organów ścigania do zwalczania CSE online, umożliwienie zgłaszania tego typu przestępstw odpowiednim organom, wspieranie ofiar przestępstw poprzez ułatwianie usuwania zdjęć/filmów z Internetu, prowadzenie badań nad CSE online w celu lepszego zrozumienia skali i zakresu problemu oraz podjęcia odpowiednich działań, zwiększanie świadomości społecznej i zmniejszanie stygmatyzacji związanej ze zgłaszaniem tych przestępstw oraz współpraca z branżą cyfrową, aby znaleźć nowe sposoby walki z CSE.

Public Safety Canada dofinansowuje działania Królewskiej Kanadyjskiej Policji Konnej aby zwiększyć jej zdolność do prowadzenia dochodzeń w sprawach wykorzystania seksualnego dzieci w Internecie, identyfikacji ofiar i pomocy w sytuacjach nadużyć oraz ścigania przestępców, również działających za granicą.

Kanada ściśle działa na arenie międzynarodowej dążąc do zwalczania wykorzystywania seksualnego dzieci w Internecie. Współpraca polega na wymianie informacji, dzieleniu się umiejętnościami i doświadczeniem w zwalczaniu przestępczości seksualnej. Public Safety Canada uczestniczy w kilku międzynarodowych przedsięwzięciach na rzecz ochrony dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym w Internecie, w tym w spotkaniu ministerialnym pięciu krajów i komunikacie *Przeciwdziałanie wykorzystywaniu seksualnemu dzieci w Internecie: okrągły stół branży cyfrowej*, wydanym w Londynie w 2019 r. (*Countering online child sexual exploitation and abuse: Digital industry roundtable*). Dodatkowo Kanada jest członkiem *The*

*WeProtect Global Alliance to End Child Sexual Exploitation Online (WPGA)*⁷ i *Virtual Global Taskforce (VGT)*⁸.

Public Safety Canada koordynuje i nadzoruje wdrażanie Strategii Narodowej oraz kieruje rozwojem polityki i badań dotyczących wykorzystywania seksualnego dzieci w Internecie. Zapewnia również finansowanie działalności Kanadyjskiemu Centrum Ochrony Dziecka, które prowadzi stronę Internetową *Cybertip.ca*⁹. Kanadyjskie Centrum Ochrony Dziecka (*Canadian Centre for Children Protection C3P*) jest ogólnokrajową organizacją charytatywną zajmującą się bezpieczeństwem osobistym wszystkich dzieci¹⁰. Celem organizacji jest ograniczenie wykorzystywania seksualnego dzieci poprzez programy, usługi i zasoby dla kanadyjskich rodzin (*ProtectKidsOnline.ca*, *Zoe & Molly Online*, *NeedHelpNow.ca*, *DontGetSextorted.ca*), nauczycieli, organizacji działających na rzecz dzieci, organów ścigania. Programy i inicjatywy Centrum mają zapewnić natychmiastową pomoc, oferują również materiały edukacyjne i profilaktyczne, które pomagają zapewnić dzieciom bezpieczeństwo w Internecie i życiu codziennym. Centrum obsługuje również Project *Arachnid*¹¹ platformę internetową przeznaczoną do wykrywania dostawców usług elektronicznych, tablic graficznych, dostawców usług hostingowych i innych podmiotów, za pośrednictwem których udostępniane są online materiały przedstawiające CSE.

---

⁷ WeProtect Global Alliance łączy rządy, sektor prywatny, społeczeństwo obywatelskie i organizacje międzynarodowe w celu opracowania zasad i rozwiązań chroniących dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym i nadużyciami w Internecie. Ich wysiłki koncentrują się na opracowaniu kompleksowej oceny globalnego środowiska zagrożeń, podnoszeniu świadomości i zacieśnianiu współpracy międzynarodowej, <https://www.weprotect.org/> (21.11.2022).

⁸ Virtual Global Taskforce (VGT) to międzynarodowy sojusz 15 wyspecjalizowanych organów ścigania, które współpracują ze sobą aby stawić czoła globalnemu zagrożeniu związanemu z wykorzystywaniem seksualnym dzieci, <https://nationalcrimeagency.gov.uk/virtual-global-taskforce/> (21.11.2022).

⁹ Krajowa infolinia Kanady służąca do zgłaszania przypadków wykorzystywania seksualnego dzieci w Internecie, <https://www.cybertip.ca/en/> (21.11.2022).

¹⁰ Oficjalna strona internetowa Kanadyjskiego Centrum Ochrony Dziecka, <https://protectchildren.ca/en/resources-research/#resources> (21.11.2022).

¹¹ Projekt Arachnid to innowacyjny, skoncentrowany na ofiarach zestaw narzędzi do zwalczania rosnącej liczby materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dzieci, <https://projectarachnid.ca/en/> (21.11.2022).

Raport Kanadyjskiego Centrum Ochrony Dziecka pt. Wykorzystywanie seksualne dzieci w Internecie (Child Sexual Abuse Images on the Internet: A Cyberтип.cs Analysis)¹² we wnioskach końcowych podał, że¹³:

1. 78% ocenionych zdjęć i filmów przedstawiało bardzo młode dzieci poniżej 12 roku życia, które nie osiągnęły jeszcze wieku dojrzewania.
2. 63% tych dzieci w wieku poniżej 12 lat miało mniej niż 8 lat.
3. 7% tych dzieci w wieku poniżej 8 lat to niemowlęta lub małe dzieci.
4. 80% dzieci stanowiły dziewczynki.
5. 77% twarzy dzieci było widocznych na zdjęciach i filmach.
6. 50% zdjęć i filmów przedstawiało wyraźne czynności seksualne/napaści i ekstremalne napaści na tle seksualnym.
7. 54% aktów wykorzystywania wobec dzieci w wieku poniżej 12 lat dotyczyło wyraźnych czynności seksualnych/napaści i ekstremalnych napaści na tle seksualnym.
8. 60% aktów nadużyć wobec niemowląt i małych dzieci obejmowało wyraźne czynności seksualne/napaści i ekstremalne napaści na tle seksualnym.
9. Wydaje się, że 69% zdjęć i filmów miało miejsce w domu, z czego 70% przedstawiało wyraźne czynności seksualne/napaści i ekstremalne napaści na tle seksualnym.
10. 83% dorosłych widocznych na zdjęciach i filmach to mężczyźni.
11. 97% treści dotyczyło wyraźnych czynności/napaści seksualnych i ekstremalnych napaści na tle seksualnym, gdy na zdjęciach i filmach widoczni byli dorośli mężczyźni z dziećmi.

Kanadyjskie Centrum Ochrony Dziecka, jako część rządowego programu Strategii Narodowej w swoim raporcie przedstawiło zalecenia dotyczące zmian. Ustalenia zawarte w raporcie podkreślają, że należy dołożyć więcej starań aby identyfikować i wspierać ofiary wykorzystywania seksualnego dzieci CSE. W tym celu należy zacieśnić współpracę z jednostkami zajmującymi się wykorzystywaniem seksualnym dzieci aby lepiej chronić prawa ofiar, gdy materiały przedstawiające wykorzystywanie seksualne dzieci krążą w Internecie.

¹² https://protectchildren.ca/pdfs/CTIP_CSAResearchReport_2016_en.pdf (25.11.2022).

¹³ Dane z raportu *Obrazy przedstawiające wykorzystywanie seksualne dzieci w Internecie: podsumowanie kluczowych ustaleń*, https://protectchildren.ca/pdfs/CTIP_CSAResearchReport_Summary_2016_en.pdf (25.11.2022).

Ograniczyć dostępność materiałów przedstawiających CSE dla Kanadyjczyków. Zwiększyć świadomość obywateli i promowanie zgłaszania materiałów, które mogą być niezgodne z prawem. Prowadzenie szkoleń zwiększających zdolność policji i medycyny sądowej oraz dostosowanie kodeksu karnego i powiązanych przepisów. Skoncentrować wysiłki na profilaktyce i edukacji rodziców, pracowników służby zdrowia i obiektów publicznych np. basenów¹⁴.

Utworzona 40 lat temu w Kolumbii Brytyjskiej charytatywna agencja usług społecznych typu non-profit świadczy usługi mieszkaniowe i inne dla dzieci¹⁵. Realizowany przez nią program *Children on the street* oferuje dzieciom, rodzicom, opiekunom i usługodawcom informacje i praktyczne narzędzia, których potrzebują aby chronić młodych ludzi przed wszelkimi formami wykorzystywania seksualnego. Program zapewnia młodym ludziom wiedzę i narzędzia, aby zapewnić bezpieczeństwo sobie i swoim rówieśnikom. Uczy rozpoznawać zagrożenie i zapobiegać wykorzystywaniu seksualnemu dzieci i młodzieży oraz handlowi ludźmi.

Prowadzone są różnego rodzaju warsztaty: TCO2 (Taking Care of Ourselves, Taking Care of Others), Redefining Masculinity, Safer Space, ITCHA (It Can Happen to Anyone).

TCO2 są to warsztaty obejmujące szeroki zakres dyskusji na temat wykorzystywania seksualnego. Uczą o znakach ostrzegawczych relacji opartych na wyzysku, wykorzystywaniu online, wykorzystywaniu peer-to-peer, powiązaniach z gangami, taktykach rekrutacyjnych stosowanych przez alfonsov do manipulowania ofiarami. Uczestnicy otrzymują wiedzę i narzędzia, jak rozpoznawać, zgłaszać i pomagać zapobiegać wyzyskowi w swojej społeczności. Przeznaczony dla młodzieży w klasach 4-12.

Redefining Masculinity polega na prowadzeniu rozmowy z młodzieżą na temat odpowiedzialności mężczyzn za napaść na tle seksualnym, zgody, społecznych kosztów toksycznych form męskości, przemocy seksualnej w szkołach policealnych i nie tylko. Uczestniczyć w warsztatach może młodzież z klas 7-12.

---

¹⁴ <https://protectchildren.ca/en/resources-research/child-sexual-abuse-images-report/> (25.11.2022).

¹⁵ www.plea.ca (25.11.2022).

Safer Spac warsztaty te mają za zadanie dostarczyć młodzieży informacji na temat wykorzystywania seksualnego w Internecie, uczyć jak zapewnić sobie bezpieczeństwo. Warsztaty przeznaczone są dla młodzieży w klasach 4-12.

ITCHA (It Can Happen to Anyone) warsztaty te prowadzone są aby uczyć dorosłych (grupy rodziców, usługodawców, policjantów, pracowników socjalnych, pielęgniarzy, personel szkolny) rozpoznawania, rozumienia i zapobiegania wykorzystywaniu seksualnemu i handlowi ludźmi. Współpracuje z władzami wszystkich szczebli w celu wprowadzenia zmian w ustawodawstwie, które pomogą chronić młodych ludzi i zapobiegać dalszemu wykorzystywaniu seksualnemu i handlowi ludźmi. Oferowane są usługi wczesnej interwencji rodzinom i usługodawcom, którzy martwią się o młodą osobę. Pomoc polega na zapewnieniu nieosądzającego wsparcia.

4. Regulacja prawna

Kanada jest państwem federalnym składającym się z 10 prowincji i 3 terytoriów. Federalny charakter Kanady wpływa na system prawny tego kraju, który składa się z prawa federalnego obowiązującego we wszystkich prowincjach i terytoriach i prowincjonalnego¹⁶. Prawo karne jest ujednoczone dla całego państwa i obowiązuje jeden kodeks karny, jego oficjalna nazwa to *ustawa o prawie karnym* (Criminal Code).

Istnieje bardzo niewiele regulacji lub kontroli tego, co jest dozwolone w Internecie. Chociaż funkcjonują witryny zawierające nagość i materiały o charakterze jednoznacznie seksualnym, większość z nich nie jest nielegalna. Jednak strony internetowe przedstawiające wykorzystywanie seksualne, przemoc lub nagie zdjęcia dzieci poniżej 18 roku życia są prawnie zawsze uważane za nielegalne w Kanadzie. Istnieją trzy główne przepisy, które mają na celu ochronę dzieci w Internecie: *Kodeks karny (the Criminal Code)*, *Ustawa o obowiązkowym zgłaszaniu internetowej pornografii dziecięcej przez osoby świadczące usługę internetową (An Act respecting the mandatory reporting of Internet child pornography by persons who provide an Internet service)* oraz *Ustawy o zgłaszaniu pornografii dziecięcej (Child Pornography Reporting Acts)*¹⁷.

Kodeks karny Kanady wskazuje co stanowi przestępstwo wykorzystywania seksualnego i procedury stosowane w postępowaniu w dochodzeniu tego typu przestępstw. W kodeksie zawarta jest część V *Przestępstwa seksualne, moralność publiczna i zakłócenie porządku*¹⁸.

Oprócz napaści na tle seksualnym kodeks wymienia inne jeszcze przestępstwa seksualne wobec dzieci:

- Ingerencja seksualna to dotykание bezpośrednio lub pośrednio częścią ciała lub przedmiotem jakiegokolwiek części ciała osoby poniżej 16 roku życia jest zagrożone karą do 14 lat więzienia (art. 151 kodeksu).

¹⁶ A. Tobolewski, *Kanadyjskie prawo wcale nie pachnie żywicą*, „Iustitia” Kwartalnik Stowarzyszenie Sędziów Polskich, 2014, nr 3, <https://www.kwartalnikiustitia.pl/kanadyjskie-prawo-wcale-nie-pachnie-zywica,7033> (25.11.2022).

¹⁷ Prowincje i terytoria wprowadzają przepisy podobne lub takie same jak regulacje ustawy o obowiązkowym zgłaszaniu internetowej pornografii.

¹⁸ Kodeks karny (Criminal Code, RSC, 1985, ok. C-46), <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/c-46/section-272.html> (25.11.2022).

- Zaproszenie do dotyku seksualnego polega na zapraszaniu, nakłanianiu lub doradzaniu osobie poniżej 16 roku życia do bezpośredniego lub pośredniego dotykania części ciała w celach seksualnych. Przepięstwo zagrożone jest karą do 14 lat pozbawienia wolności (art. 152 kodeksu).
- Wykorzystywanie seksualne dotyczy sytuacji kiedy młodociany (poniżej 18 roku życia) darzy kogoś zaufaniem lub dana osoba jest dla niego autorytetem, pozostaje w stosunku zależności lub z małoletnim w związku i wykorzystuje to w celach seksualnych. Przewidziana kara na okres nie dłuŝszy niŝ 14 lat (art. 153 (1) kodeksu).
- Wykorzystywanie seksualne osoby niepełnosprawnej następuje jeśli osoba wykorzystuje zaufanie lub autorytet osoby niepełnosprawnej umyślowo lub fizycznie, nakłania do dotykania, bez zgody tej osoby, własnego ciała, ciała osoby, która to doradza lub podŝega, lub ciała jakiegokolwiek innej osoby w celach seksualnych. Taka osoba podlega karze do 5 lat pozbawienia wolności (art. 153.1 (1) kodeksu).
- Przepięstwo kazirodztwa popełnia kaŝdy, kto więduąc, ŝe inna osoba jest spokrewniona odpowiednio z rodzicem, dzieckiem, bratem, siostrą, dziadkiem lub wnukiem, obcuje z tą osobą. Kara za kazirodztwo określona została na czas nie dłuŝszy niŝ 14 lat, a jeŝeli druga osoba ma mniej niŝ 16 lat, minimalnej karze pozbawienia wolności na czas od pięciu lat (art. 155 (1) kodeksu).
- Obserwowanie/podglądanie – takŝe przy pomocy środków mechanicznych lub elektronicznych – lub utrwalanie wizerunek osoby w sytuacji prywatnej, jeŝeli dana osoba znajduje się w miejscu, w którym można oczekiwać, ŝe będzie naga, odsłoni swoje narządy płciowe lub okolice odbytu lub piersi lub będzie uczestniczyć w wyraźnej czynności seksualnej. Ponadto jeśli osoba jest naga, odsłania swoje narządy płciowe lub okolice odbytu lub piersi albo uczestniczy w jawnej czynności seksualnej. Zakazane jest również obserwowanie lub nagrywanie w celach seksualnych (art. 162 (1) kodeksu).

Kodeks definiuje zapis wizualny jako fotografowanie, filmowanie lub nagrywanie w jakiegokolwiek sposób. Przepięstwem jest drukowanie, kopiowanie, publikowanie, rozpowszechnianie, sprzedaŝ, reklama lub udostępnianie nagrania uzyskanego w sposób nielegalny (art. 162 (1) kodeksu).

W kodeksie do pornografii dziecięcej zalicza się¹⁹: zdjęcie, film, wideo lub inne przedstawienie wizerunku, niezależnie od sposobu wykonania, które przedstawiają osobę poniżej 18 roku życia i jest ona zaangażowana lub jest przedstawiana jako zaangażowana w czynność seksualną, lub przedstawiane są, w celach seksualnych, narządy płciowe, okolice odbytu. Wszelkie materiały pisemne, przedstawianie wizualne, nagrania dźwiękowe, opisy w celach seksualnych lub czynności seksualne stanowią przestępstwo w rozumieniu kodeksu. Karalne jest tworzenie i rozpowszechnianie pornografii dziecięcej. Tworzenie oznacza sporządzanie, drukowanie, publikowanie lub posiadanie w celu publikacji pornografii dziecięcej. Natomiast rozpowszechnianie oznacza transmitowanie, udostępnianie, rozprowadzanie, reklamowanie lub posiadanie w celu transmisji, udostępniania, dystrybucji, sprzedaży, reklamy lub eksportu jakiegokolwiek pornografii dziecięcej. Posiadanie pornografii dziecięcej jest przestępstwem ściganym z oskarżeniem publicznego i zagrożone jest karą od roku do 10 lat pozbawienia wolności. Karze podlega również osoba, która ma dostęp do pornografii dziecięcej. Dostęp do pornografii dziecięcej jest rozumiany jako świadome działanie danej osoby prowadzące do oglądania tego typu filmów, obrazów, zdjęć lub są one do niej przesyłane. Działanie mające na celu uzyskiwanie zysku jest okolicznością obciążającą.

Jeżeli sąd uzna, że materiał jest pornografią dziecięcą w rozumieniu przepisów kodeksu karnego, nagraniem podglądacza, intymnym obrazem, reklamą usług seksualnych lub reklamą terapii konwersyjnej lub danymi komputerowymi osoba, która udostępnia pornografię dziecięcą, nagranie podglądactwa, obraz intymny, reklamę usług seksualnych lub reklamę terapii konwersyjnej, może nakazać, dostawcom usług internetowych, usunięcie materiału z Internetu, przepadek mienia używanego do popełnienia przestępstwa²⁰.

Ustawa o obowiązku zgłaszania internetowej pornografii dziecięcej przez osoby świadczące usługę w Internetowa²¹ ma na celu pomoc organom ścigania w lokalizacji źródeł pornografii dziecięcej w Internecie i ich zamykania. Ustawa zobowiązuje dostawców usług internetowych, którzy uzyskują informacje o adresie IP lub URL²², gdzie pornografia dziecięca może być publicznie dostępna, do zgłoszenia tych informacji do Kanadyjskiego Centrum Ochrony Dzieci za pośrednictwem *Cybertip.ca*. Jeżeli taki podmiot ma uzasadnione podstawy,

¹⁹ Art. 163.1 (1) kodeksu karnego.

²⁰ Art. 164.1 (1) kodeksu karnego.

²¹ Ustawa z 23.03.2011, <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/I-20.7/index.html> (25.11.2022).

²² Uniform Resource Locator (adres URL) służy lokalizacji plików w sieciach lokalnych i Internecie.

by sądzić, że jej usługa internetowa jest lub była wykorzystywana do popełnienia przestępstwa związanego z pornografią dziecięcą, ma obowiązek powiadomić organy ścigania. Niedopełnienie tego obowiązku jest zagrożone karą grzywny.

Oprócz obowiązkowych wymogów w zakresie zgłaszania, każdy członek społeczeństwa może również dobrowolnie zgłaszać przypadki wykorzystywania dzieci. W zależności od sytuacji, dana osoba może złożyć raport do *Cybertip.ca* lub do lokalnego organu ścigania. Zgłaszając się do *Cybertip.ca*, osoba może pozostać anonimowa lub zgodzić się na kontakt w celu uzyskania dalszych informacji²³.

W 1991 r. Kanada ratyfikowała *Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka*, zobowiązując się do ochrony dzieci przed wszelkimi formami wyzysku i nadużyć, a także innymi formami krzywdy i zagrożenia. Dodatkowo dwa z trzech protokołów dodatkowych do Konwencji: *Protokół fakultatywny do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne*, *Protokół fakultatywny w sprawie Sprzedaży dzieci, dziecięca prostytutka i dziecięca pornografia*. Na szczeblu krajowym *Kanadyjska Karta Praw i Swobód* jest częścią Konstytucji Kanady, a większość kwestii związanych z prawami człowieka, w tym dotyczących dzieci, jest uregulowana w ramach tej Karty.

---

²³ <https://www.legalline.ca/legal-answers/obscenity-and-protecting-children-on-the-internet/> (25.11.2022).

Zakończenie

W Kanadzie niezbyt dużo przestępstw seksualnych znajduje swój finał w sądzie. Kiedy ofiarą jest dziecko, zwłaszcza młodsze, nie zawsze potrafi ono szukać pomocy lub może się obawiać komuś powiedzieć o tym co go spotkało. Dodatkowo stały wzrost zaawansowania technologii informatycznej i zmiany taktyk stosowanych przez przestępców w celu zwabienia i uwodzenia dzieci utrudnia ich wykrywanie.

Kodeksie karnym nie ma konkretnej definicji przestępstwa wykorzystywania seksualnego dzieci i wykorzystywania seksualnego dzieci w Internecie. Analizie podano głównie kategorię przestępstw seksualnych w Internecie i zjawisko pornografii dziecięcej. Kanadyjski kodeks karny reguluje kwestię przestępstw seksualnych, które nie dotyczą dzieci, ale których ofiarą jest osoba poniżej 18 lat, jest to wykorzystywanie seksualne osoby niepełnosprawnej, podglądactwo, kazirodztwo i inne przestępstwa seksualne. Przestępstwa seksualne wobec dzieci to ingerencja seksualna, zaproszenie do dotykania seksualnego, wykorzystywanie seksualne, zwabianie dziecka. Natomiast pornografia dziecięca obejmuje zakazy tworzenia, rozpowszechniania, posiadania lub uzyskiwania dostępu do pornografii dziecięcej.

Duże znaczenie w kontrolowaniu wzrostu cyberprzestępczości ma krajowa infolinia *Cybertip.ca* i opracowywane przez nią raporty. Policyjne raporty wskazują, że w latach 2019-2020 nastąpił ogólny wzrost o 28% przestępstw polegających na wykorzystywaniu seksualnym dzieci w Internecie²⁴.

Rząd kanadyjski podejmuje próby walki z przestępczością w Internecie. Utworzono Departament Bezpieczeństwa Publicznego Kanady – Public Safety Canada, którego działania skupiają się na ochronie społeczeństwa przed różnego rodzaju zagrożeniami. Public Safety Canada kieruje *Narodową Strategią Ochrony Dzieci przed Wykorzystywaniem Seksualnym w Internecie*. Zadaniem *Narodowej Strategii* jest podnoszeniem świadomości zagrożeń związanych z wykorzystywaniem seksualnym dzieci online.

Działają różnego rodzaju organizacje charytatywne, które oferują materiały edukacyjne

---

²⁴ https://www150-statcan-gc-ca.translate.google.nl/pub/85-002-x/2022001/article/00008-eng.htm?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=pl&_x_tr_hl=pl&_x_tr_pto=sc (25.11.2022).

i profilaktyczne, pomagają zapewnić dzieciom bezpieczeństwo w Internecie i życiu codziennym. Stworzono platformę internetową *Arachnia*, która ma wykrywać dostawców usług internetowych, za pośrednictwem których udostępniane są materiały o charakterze seksualnym.

Bibliografia

Akty prawne:

1. Kodeks karny (Criminal Code, RSC, 1985, ok. C-46), <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/c-46/section-272.html>
2. Ustawa z 23.03.2011, *Ustawa o obowiązkowym zgłaszaniu internetowej pornografii dziecięcej przez osoby świadczące usługę internetową*
<https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/I-20.7/index.html>
<https://www.legalline.ca/legal-answers/obscenity-and-protecting-children-on-the-internet/>
https://www150-statcan.gc.ca.translate.google/n1/pub/85-002-x/2022001/article/00008-eng.htm?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=pl&_x_tr_hl=pl&_x_tr_pto=sc

Literatura:

1. Raport *Obrazy przedstawiające wykorzystywanie seksualne dzieci w Internecie: podsumowanie kluczowych ustaleń*, https://protectchildren.ca/pdfs/CTIP_CSAResearchReport_Summary_2016_en.pdf
<https://protectchildren.ca/en/resources-research/child-sexual-abuse-images-report/>
2. Rząd Kanady (2021). *Infografika – wykorzystanie seksualne dzieci w Internecie*, <https://www.canada.ca/en/public-safety-canada/campaigns/online-child-sexual-exploitation/infographic-online-child-sexual-exploitation.html>
3. Tobolewski A., *Kanadyjskie prawo wcale nie pachnie żywicą*, „Iustitia” Kwartalnik Stowarzyszenie Sędziów Polskich, 2014, nr 3, <https://www.kwartalnikiustitia.pl/kanadyjskie-prawo-wcale-nie-pachnie-zywica,7033>
4. *Wykorzystywanie i wykorzystywanie seksualne dzieci w Internecie w Kanadzie: profil statystyczny zgłoszonych przez policję incydentów i zarzutów sądowych w latach 2014-2020*, <https://www150.statcan.gc.ca/n1/pub/85-002-x/2022001/article/00008-eng.htm>

Źródła internetowe:

1. <https://www150.statcan.gc.ca/n1/daily-quotidien/220802/dq220802a-eng.htm?HPA=1>
2. <https://www.publicsafety.gc.ca/cnt/cntrng-crm/chld-sxl-xpltn-ntnrt/index-en.aspx>

3. <https://www.publicsafety.gc.ca/index-en.aspx>
4. <https://www.weprotect.org/>
5. <https://nationalcrimeagency.gov.uk/virtual-global-taskforce/>
6. <https://www.cybertip.ca/en/>
7. <https://protectchildren.ca/en/resources-research/#resources>
8. www.plea.ca
9. <https://projectarachnid.ca/en/>
10. https://protectchildren.ca/pdfs/CTIP_CSAResearchReport_2016_en.pdf